

Mikroregión Dobšíná

Plánované rozvojové priority

**V rámci Akčného plánu rozvoja
Mikroregiónu Dobšíná**

Dobšíná , júl 2007

**Spracoval : Ing. Miroslav Boldiš,
Regionálna rozvojová agentúra Rožňava**

1. SWOT ANALÝZA MIKROREGIÓNU DOBŠINÁ

1.1. Silné stránky

- zdroje vody sú dostatočné
- kvalita vody je výborná
- podzemný zdroj vody – Dobšiná, Rejdová
- plynofikácia je dostatočná
- dopravná dostupnosť je dobrá (10 min. na ceste 1. Triedy E 67)
- elektrifikácia a zdroje dostatočné
- región disponuje prírodnými pamiatkami – UNESCO, NP, NPR, PP – Dobšinská ľadová jaskyňa, Stratenská jaskyňa, atď.
- mikroregión má kultúrne pamiatky (gotické aj renesančné) pre turizmus :
 - a) Dobšiná – neorenesančná budova Radnice, gotický kostol ev.c.av.v. a barokovo-klasicistický kostol rím.kat.c. z konca 18. stor.
 - b) Henckovce – husitský z 13.storočia kostol rím.kat.c.
 - c) Nižná Slaná – gotický kostol ev.c.av.v. zo 14. storočia
 - d) Kobeliarovo – pamätný dom Pavla Jozefa Šafárika múzejne sprístupnený a klasicistický kostol ev.c.av.v.
 - e) Gočovo – barokovo-klasicistický kostol ev.c.av.v. a pamätný dom Juraja Hronca múzejne sprístupnený
 - f) Vlachovo – neskorogotický kostol ev.c.av.v.z roku 1500 (v 19.st. prestav.) a klasicistický kaštieľ
 - g) Vyšná Slaná – neskorogotický kostol ev.c.av.v. z roku 1506
 - h) Rejdová – renesančný kostol ev.c.av.v. , kultúrna pamiatková zóna a zachovalé ľudové domy (drevené a murované) pôvodná ľudová architektúra
 - i) Dedinky – klasicistický kostol rím. kat. c. z roku 1835
 - j) Stratená – pseudogotický kostol rím. kat. c. s neskorogotickou drevenou sochou sv. Márie Magdalény z dielne Majstra Pavla z Levoče
- dostatok technických pamiatok európskeho významu na rozvoj ponuky Železná cesta Vysoká pec Etelka v Nižnej Slanej, Huta Karol vo Vlachove, banské diela a interiér Radnice v Dobšinej
- sedačková lanovka Dedinky – Geravy
- existencia najvyššieho vrchu Slovenského Rudohoria Stolica s výškou 1477m
- cyklotrasy existujú
- regionálna gastronómia
- zachovalé ľudové tradície (folklór)
- školstvo na dobrej úrovni MŠ, ZŠ, SŠ
- má pripravený zámer na priemyselný park Cípová
- má pripravený zámer na podnikateľský inkubátor
- prírodné zdroje materiálové (drevná hmota, nerastné suroviny)
- silné poľovnícke revíry
- vodná nádrž Dedinky
- rekreačné stredisko Július
- kúpalisko a rybníky vo Vlachove

1.2. Slabé stránky

- stav vodovodných potrubí, potreba rekonštrukcie
- rozostavané a neukončené vodovody
- väčšina obcí nemá projektovú dokumentáciu na kanalizáciu a ČOV
- kanalizácia nevyhovuje
- znečistenie spodných a povrchových vôd
- divoké skládky TKO
- miestne komunikácie sú v zlom stave
- zlý stav budov NKP
- zlý technický stav technických pamiatok
- nedostatočná kvalita služieb podľa kategorizácie ubytovacích zariadení (nedostatok hotelov, penziónov)
- nedostatočné vybavenie doplnkových služieb, jazykové bariéry
- slabé značenie peších turistických trás a cyklotrás
- málo pracovných príležitostí
- odchod kvalifikovaných ľudí mimo regiónu a do zahraničia
- možnosti využitia vzdelaných ľudí
- nedostatočné sociálne služby
- nárast počtu marginalizovaných skupín
- rómska problematika
- zvyšovanie počtu ľudí dôchodkového veku
- väčší počet obyvateľov so základným vzdelaním
- domáci podnikateľ nevytvára nové pracovné príležitosti
- zlá dopravná prepojenosť susedných regiónov (Spiš- Gemer, Hanková- Vyšná Slaná)
- chýba strategické plánovanie, obce nemajú vypracované územné plány a plány hospodárskeho a sociálneho rozvoja

1.3. Príležitosti

- využitie zdrojov vody Dobšiná a Rejdová
- gravitačný vodovod pre Rožňavskú dolinu
- využitie technických pamiatok pre vidiecky turizmus – železná cesta
- využitie historických pamiatok pre vidiecky turizmus – gotická cesta
- využitie NP a prírodných pamiatok pre vidiecky turizmus (UNESCO)
- využitie zahraničného kapitálu pre rozvoj podnikateľského prostredia a nové pracovné miesta
- priemyselný park Dobšiná - Cípová
- podnikateľský inkubátor Dobšiná
- finalizácia spracovania drevnej hmoty v regióne
- spracovanie biomasy, dendromasy v regióne a využitie obnoviteľných zdrojov energie
- zlepšenie rýchlostných parametrov cesty I/67 Kráľ – Rožňava – Dobšiná - Poprad – Poľsko budovaním cestných obchvatov v úseku Rožňava - Poprad
- vybudovanie stredísk CR a dobudovanie infraštruktúry doplnkových služieb pri ceste I/67
- vytvorenie produktu cestovného ruchu Soľná cesta na základe historických podkladov

- využitie najvyššie položeného miesta vrchu Stolica v Slovenskom Rudohorí kde prírodná snehová pokrývka je 120 dní v roku vo vrstve 1 až 2m
- využitie vodných plôch pre rozvoj rybárstva a turizmu
- využitie lesov, lesných chát, lesnej obory a poľovníctva pre vidiecky turizmus
- využitie staršieho domového fondu pre bývanie a rekreáciu
- doriešenie skládky TKO a separovaný zber odpadov
- dobudovanie materiálo-technickej základne ZŠ a školských zariadení
- využitie vidieckych tradícií baníctva, verejných studní, turistických trás a chodníkov pre rozvoj vidieckeho turizmu
- modernizácia lyžiarskych vlekov, areálov pre vidiecky turizmus
- zvýšenie kategorizácie ubytovacích zariadení a stravovacích zariadení
- využitie vodných plôch a kúpalísk pre vidiecky turizmus
- rozšírenie a modernizácia zariadení a služieb zameraných na starostlivosť o starších obyvateľov
- zlepšiť infraštruktúru dedín
- absorpčná schopnosť verejných zdrojov
- zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva
- využitie potenciálu regiónu pre subdodávky a finálne spracovanie
- využitie miestnych surovín, remesiel, tradícií a pracovnú silu pre podnikanie
- destinačný manažment pre zvýšenie ekonomiky regiónu
- využitie cezhraničných aktivít pre rozvoj mikroregiónu spoluprácou s Maďarskom a Ukrajinou
- vybudovanie informačných centier a priestorovej informácie v regióne
- znížiť čas a kvalitu cesty na dopravnú dostupnosť k letisku Košice a Poprad
- využitie prieskumu termálneho prameňa vo Vlachove pre stredisko cestovného ruchu
- rekreačná plocha – rybník s reštauráciou a výrobnou halou na výrobu brikiet v Gočove

1.4. Ohrozenia

- nestabilita podnikateľských firiem na vidieku
- nedoriešené vlastnícke práva na pozemky
- veľké množstvo vlastníkov a nákladné dedičské konania
- veľká rozdrobenosť pozemkov pre jednotlivé projektové aktivity
- odchod kvalifikovaných ľudí do iných regiónov a do zahraničia
- neschopnosť zvýšiť investovanie bez zahraničného kapitálu
- zlá finančná situácia malých obcí
- nevyriešenie bytovej otázky a služieb pre rodiny na vidieku
- zadĺženosť a neschopnosť kofinancovania a úverových možností pre riešenie veľkých projektov rozvoja
- nedostatočné projektové prípravy pre čerpanie finančných prostriedkov z EÚ
- počet regresívnych obcí, ktoré nie sú schopné sa sami oživiť
- nedoriešená doprava do miest s vybudovanou sieťou obchodov a služieb
- odliv mladých rodín do miest – prestárlosť vidieka
- jednotlivé doliny nie sú dopravne prepojené a stávajú sa neatraktívne pre zlú dopravnú dostupnosť a nekvalitnú dopravnú infraštruktúru
- nedobudovaná informačná infraštruktúra (mobilný príjem, internet, regionálne šírenie informácií a pod.)

2. PLÁNOVANÉ ROZVOJOVÉ PRIORITY MIKROREGIÓNU DOBŠINÁ

2.1. Cestovný ruch

1. Zabezpečiť rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu pre návštevníkov Slovenského raja z juhu s prepojením na možnosti využitia súčasného potenciálu Mikroregiónu Dobšiná a Mesta Dobšiná.
2. Dobudovať sieť cykloturistických okružných tratí s využitím spevnených lesných ciest a výstavba náučných chodníkov.
3. Zabezpečiť priestorový informačný systém mesta, obcí a mikroregiónu.
4. Rekonštrukcia a modernizácia rekreačných zariadení s lyžiarskym vlekom na lokalite „Pišiel“, vybudovať umelé zasnežovanie. Vybudovať moderné komplexné stredisko zimných športov Dobšiná.
5. Vybudovať športový lyžiarsky bežecký areál s traťami na 3,5 a 10,0 km s umelým zasnežovaním a tribúnou pred hotelom Ruffínyi v Dobšinskej Ľadovej Jaskyni.
6. Dobudovať športovo rekreačný areál mesta Dobšiná s futbalovým ihriskom a nové športové ihriská (tenisové kurty, volejbalové ihrisko, basketbalové ihrisko), športové zariadenia, zimnú ľadovú plochu a klzisko vo väzbe na jestvujúci športový areál.
7. Rekonštrukcia historického parku Ľudová záhrada pre prímestskú rekreáciu.
8. Vypracovať štúdiu záchrany baníckych technických pamiatok a realizovať expozíciu Banického skanzenu v Dobšinej.
9. Vypracovať štúdiu a realizovať Hutnícky skanzen rekonštrukciou historickej pamiatky Huta Karol vo Vlachove.
10. Realizovať rekreačné centrum v Lányiho hute v Dobšinej.
11. Pripraviť štúdiu využitia kvalitných podzemných vôd realizáciou relaxačného športového a Wellness centra v mikroregióne.
12. Rozšíriť primárnu ponuku turizmu mikroregiónu o Soľnú cestu.
13. Zriadenie TIC na Dedinkách. Zriadiť spolu s internetovou kaviarňou po komplexnej rekonštrukcii budovy bývalého Obecného úradu. V tejto budove je navrhované zriadiť potraviny, denný bar s rýchlym občerstvením (stravovaním) a v podkroví spomenuté TIC a internet café. Zabezpečiť rýchly internet do obce.
14. Vybudovanie lyžiarskeho strediska Rejdová – Stolica. Dobudovanie a rozšírenie existujúceho lyžiarskeho strediska Vřšok o umelé zasnežovanie a hotelové ubytovacie zariadenie.
15. Úprava pláží na kúpanie - vrátane osadenia kúpaliska na priehrade Dedinky. Úprava plôch na poskytovanie služieb v súvislosti s vodnými športmi. Požičovňa člnov, vodných bicyklov. Vybudovať vlek na vodné lyžovanie a zabezpečiť plávajúci bazén.
16. Vybudovanie rekreačnej zóny pri hoteli Priehrada – kombinácia ubytovania v menších chatách, stravovacieho zariadenia a rozplytových plôch pre návštevníkov ako sú ihriská, ohniská.
17. Úprava stanového tábora na Dedinkách s doplnením o komplex stánkov poskytujúcich služby – predaj suvenírov, novinový stánok, občerstvenie, požičovňa športových potrieb.

18. Rozšírenie lyžiarskeho strediska na Dobšinskej Maši – predĺženie existujúceho vleku a vybudovanie druhého. Dobudovanie služieb – bufet, servis, požičovňa, WC, parkoviská, umelé zasnežovanie....
19. Presun vleku z Geráv na Dedinky k sedačkovej lanovke a vybudovanie umelého zasnežovania.
20. Vybudovanie športového areálu na futbalovom ihrisku Dedinky – rekonštrukcia kabín na ihrisku prístavbou a vybudovaním podkrovia s ubytovaním, zriadenie squashovej haly, bufetu a spoločenskej miestnosti, výstavba tenisového kurtu pri futbalovom ihrisku
21. Komplexné rekonštrukcia sedačkovej lanovky na Geravy
22. Výstavba a dobudovanie chodníkov medzi Dedinkami a Dobšinskou Mašou. Prepojenie Dediniek s Dobšinskou mašou výstavbou 2 mostov.
23. Dobudovanie rekreačno-športového strediska – Poliačky v Nižnej Slanej – vlek a ubytovanie
24. Prestavba pavilónu služieb v Dobšinskej Ľadovej Jaskyni.
25. Rekonštrukcia kúpaliska vo Vlachove. Realizovať tepelné čerpadlo – ohrev mineralizovanej vody na kúpalisku vo Vlachove a technologické zariadenie na využitie bioenergie (solárne kolektory, biomasa, drevoštiepka).
26. Oprava budovy MŠ v Dedinkách ako komplexný športový areál – vybudovanie priestorov na fitnes, saunu, jedáleň s kuchyňou, na poschodí – priestory na služby – zubný lekár, zdravotné stredisko, kaderníctvo.
27. Rekonštrukcia budovy bývalej školy na Dobšinskej Maši – v podkroví ubytovanie, na prízemí spoločenská miestnosť, v areáli oprava tenisového kurtu a okolité plochy využiť na detské ihrisko.
28. Vybudovanie ubytovacieho zariadenia hotelového alebo penziónového typu rekonštrukciou a prestavbou súčasnej budovy ZŠ v Rejdovej a dobudovanie športového areálu (futbalové ihrisko, tenisové ihrisko, bazén a klzisko).
29. Využitie súčasných nebytových objektov obce Stratená (garáže obce) rekonštrukciou pre doplnkové turistické služby .
30. Vytvorenie verejného sociálneho zariadenia pre návštevníkov obce Stratená.

2.2. Cestná infraštruktúra

31. Zabezpečiť opravu a rekonštrukciu hlavných cestných komunikácií mesta a obcí mikroregiónu a povrchovú opravu miestnych komunikácií a chodníkov.
32. Vybudovať cestné prepojenie Dobšinskej doliny so Štítnickou dolinou výstavbou cesty Vyšná Slaná – Brdárka.
33. Prepojenie obce Kobeliarovo a obce Brdárka ako dopravné spojenie susediacich dolín v rámci regionálneho rozvoja v turizme a kultúre (cca 3,5 km).
34. Výstavba chodníkov cez obec Vyšná Slaná.
35. Výstavba chodníkov v obci Vlachovo.
36. Vybudovanie chodníka pri hlavnej ceste v obci Gočovo.
37. Výstavba chodníkov pozdĺž miestnej komunikácii v obci Rejdová.
38. Vybudovanie odstavného parkoviska pri vstupe do obce Rejdová.
39. Vybudovanie príjazdovej cesty do obce Rejdová.

2.3. Technická infraštruktúra

40. Dobudovanie stavieb delených kanalizácií a zabezpečenie čistenia odpadových vôd v obciach a meste mikroregiónu Dobšiná vypracovaním projektovej dokumentácie „Za čistú rieku Slaná“ podľa štúdie VVS a.s. Košice. Podľa projektovej dokumentácie zabezpečiť finančné prostriedky na realizáciu kanalizácie a čističiek odpadových vôd.
41. Realizovať komplexnú revíziu, rekonštrukciu jestvujúcej vodovodnej siete a doplnenie vodovodných potrubí s prípojkami pre obyvateľov mikroregiónu.
42. Vybudovať novú regionálnu skládku komunálnych odpadov v mikroregióne.
43. Realizovať úpravu, reguláciu toku v úseku Dobšinský potok a rieka Slaná.
44. Realizácia technickej infraštruktúry obce Kobeliarovo v dvoch alternatívach :
 - a) Investičná výstavba plynovodu na základe stavebného projektu.
 - b) Využitie druhotných energetických zdrojov , biomasy pre vykurovanie objektov obecného úradu a príslušných objektov do 100 m materskej školy a kultúrneho domu.
45. Prestavba starej školy v Henckovciach na zariadenie voľnočasových aktivít.
46. Zabezpečiť vykurovanie budov systémom vodných čerpadiel – Koliba v Lodenici na Dedinkách.
47. Rekonštrukcia budovy OcÚ vo Vlachove, v ktorej je aj požiarňa zbrojnica a miestna knižnica s nadstavbou na klubové priestory, zateplenie budovy a výmena krovu.
48. Výstavba autobusového nástupišťa a zástavok vo Vyšnej Slanej.
49. Regulácia potoka a oprava mostov vo Vyšnej Slanej.
50. Vybudovanie miestnej kanalizácie obce Rejdová s prípojkami do domov a napojenie na vybudovanú prepojavaciu stoku s ČOV v obci Vyšná Slaná.

2.4. Oprava historických a kultúrnych pamiatok

51. Realizácia projektov opráv historických národných kultúrnych pamiatok v mikroregióne, chrániť ich optimálne funkčné využívanie a udržiavanie.
52. Vypracovanie projektovej dokumentácie a samotná komplexná rekonštrukcia Námestia baníkov Dobšiná formou pešej zóny, rekonštrukcia parkovej zelene hlavného námestia, kultúrneho domu a ďalších objektov mesta.
53. Rekonštrukcia strechy , vonkajšej fasády a prístupových komunikácií NKP – pamätný dom P.J. Šafárika v Kobeliarove.
54. Oprava pamätného domu Jura Hronca v Gočove.
55. Rekonštrukcia amfiteátra v Rejdovej pre podporu pravidelných kultúrnych aktivít obce a regiónu.
56. Prestavba prírodného amfiteátra vo Vlachove mimo areálu letného kúpaliska.
57. Vytvorenie zástavky Železnej cesty v Nižnej Slanej z histórie baníctva: rekonštrukcia vysokej pece Etelka, vytvorenie stálej mineralogickej expozície a vytvorenie náučného banického chodníka 4,5 – 6 km.
58. Prestavba kultúrneho domu v rámci štúdie využitia objektu pre záujmovú činnosť občanov a mládeže obce Kobeliarovo a okolia.
59. Rekonštrukcia opusteného starého bytového fondu v starej zástavbe obce Vlachovo a jeho úprava na rekreačné, bytové a nebytové účely – hospodárske

dvory (kováčsky, mlynársky, obuvnícky, sedliacky a i...), stolársky – staré remeslá.

60. Rekonštrukcia starej fary so stálou expozíciou – história obce Rejdová.
61. Modernizácia vnútorného vybavenia KD vo Vlachove.
62. Rekonštrukcia kultúrneho domu v obci Henckovce – oprava
63. Rekonštrukcia kultúrneho domu a nákupného strediska v Nižnej Slanej.
64. Rekonštrukcia kultúrneho domu vo Vyšnej Slanej.
65. Rekonštrukcia kultúrneho domu v obci Gočovo.
66. Rekonštrukcia kultúrneho domu v Rejdovej.

2.5. Bytová výstavba

67. Výstavba rodinných domov a občianskej vybavenosti mesta Dobšiná na lokalite „Chrbát“ – príprava inžinierskych sietí, technickej infraštruktúry a prístupové komunikácie.
68. Výstavba sociálnych úsporných bytov v meste Dobšiná.
69. Nová výstavba a rekonštrukcia opusteného domového fondu zariadenia sociálnej starostlivosti a služieb v meste Dobšiná.
70. Zabezpečenie technickej infraštruktúry obce (plynovod, vodovod, elektrická prípojka, miestny rozhlas, verejné osvetlenie a dopravná komunikácia) a výstavba sociálnych bytov pre marginalizované skupiny v rámci riešenia rómskej problematiky v rómskej osade v Kobeliarove.
71. Dostavba domu služieb – zdravotné stredisko, podnikateľský inkubátor a podkrovné ubytovacie priestory pre obyvateľov obce Nižná Slaná.
72. Riešenie rómskej osady v Nižnej Slanej – zlepšenie životných podmienok.
73. Riešenie rómskej osady v obci Rejdová a výstavba komunitného centra s hygienickou a sociálnou infraštruktúrou.

2.6. Školská infraštruktúra

74. Rekonštrukcia ZŠ E. Ruffínyiho a dobudovanie školskej vybavenosti v meste Dobšiná (predškolské a školské zariadenia).
75. Rekonštrukcia Základnej školy v Nižnej Slanej.
76. Rekonštrukcia budovy ZŠ s MŠ vo Vlachove - tepelná izolácia, prístavba telocvične a školskej jedálne s perspektívou využitia pre cestový ruch.
77. Rekonštrukcia obecnej budovy materskej školy v obci Gočovo.
78. Zníženie tepelných strát budovy Základnej školy v Rejdovej výmenou okien, zateplením a rekonštrukcia plochej strechy na sedlový typ strechy.

2.7. Priemyselná infraštruktúra

79. Nová výstavba závodu na ťažbu a spracovanie serpentinitu z jestvujúcej haldy. Realizovať prestavbu jestvujúcich plôch výrobnéj zóny mesta Dobšiná.

80. Vybudovať výrobu drevených briket v rámci spracovania dendromasy v Gočove.
81. Vybudovanie dedinského inkubátora vo Vlachove.
82. Zriadenie kompostoviska v Nižnej Slanej.
83. Zriadenie kompostoviska vo Vlachove.
84. Výstavba strediska obecných služieb prestavbou starého bývalého mlyna vo Vlachove.
85. Rekultivácia vydobytých priestorov v Dobšinej – po ťažbe azbestu. Stará ekologická záťaž

2.8. Úprava verejných priestranstiev obcí mikroregiónu

86. Rekonštrukcia historického parku pri kaštieli Andrásyovcov vo Vlachove.
87. Úprava plôch okolo vodotrysku v Dobšinskej Ľadovej Jaskyni
88. Obnovenie parkovej zelene v Dobšinskej Ľadovej Jaskyni.
89. Výstavba autobusových zastávok, regulácia miestneho potôčika, úprava verejnej zelene v Henckovciach.
90. Parkovacie plochy – úprava v obci Dedinky, doplniť dopravným značením.
91. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice a vytvorenie klubu mladých v obci Henckovce.
92. Rekonštrukcia športového ihriska s príslušenstvom vo Vlachove.
93. Úprava verejných priestranstiev a zelene vo Vyšnej Slanej.

2.9. Životné prostredie

94. Realizovať štúdiu vyčistenia krasových závrtovej a monitorovanie ŽP na Dedinkách.
95. Vybudovanie náučného chodníka venovaného flóre, faune a pamätihodnostiam obce Rejdová s dôrazom na ich prezentáciu a ochranu.

V Dobšinej , dňa 16.7.2007

.....
Karol Horník
Primátor mesta Dobšiná